

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/59/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119013033
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2119013033.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného U. O., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 27.5.2020 č.k. 3PP/82/2019- 105, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 1.10.2020 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného U. O., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. zák. tak, že žiadosť odsúdeného U. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX/XX, Z., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Prievidza, zo dňa 16.08.2017, sp. zn. 2T/116/2016 zamietol.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil sám, ale aj prostredníctvom svojho obhajcu.

3. V písomných dôvodoch sťažnosti obhajca poukazuje na vyjadrenie odsúdeného na verejnom zasadnutí, ktorý uviedol, že disciplinárne tresty sa nezakladajú na pravde. Hodnotenie ústavu je neobjektívne, všeobecné, zamerané výslovne na vyzdvihnutie všetkého záporného v chovaní odsúdeného, pričom vôbec nie sú spomenuté jeho aktivity, za ktoré mal byť odmenený. Ďalej uvádza, že disciplinárne tresty považuje za vykonštruované a ovplyvnené tým, že podával rôzne podnety na rôzne orgány, v ktorých poukazuje na negatívna ústavu. Pedagógovia sú voči nemu zaujatí a neobjektívni. Aj napriek odvolaniam proti disciplinárnym rozhodnutiam sa odsúdený nedomohol žiadnej nápravy, pretože o jeho odvolaniach na druhom stupni rozhodoval vedúci oddelenia výkonu trestu, ktorý je priamo nadradený pedagógovi, ktorý rozhodoval na prvom stupni, čo bezpochyby vyvoláva pochybnosti o nestrannosti a nezaujatosti rozhodovania. Vzhľadom na uvedené nemožno posudzovať splnenie prvej materiálnej podmienky výlučne iba podľa hodnotenia ústavu a opierať sa iba o vykázané tresty, ale prihliadať aj na to, čo na odôvodnenie svojej žiadosti o podmiennečné prepustenie uvádza samotný odsúdený. Odsúdený prejavil záujem o pracovné zaradenie, právu vykonáva, jeho pracovná morálna je hodnotená kladne, efektívne využíva pracovný fond a dodržiava zásady BOZP. Taktiež poukázal na ďalšie aktivity odsúdeného v ústave, vyučoval iných odsúdených, pripravoval študijné plány, zapájal sa do športových činností, pritom v hodnotení nie sú tieto aktivity vôbec premietnuté. Ďalej poukazuje na to, že odsúdený má po prepustení z výkonu trestu vytvorené vhodné podmienky pre riadny život, má zabezpečené bývanie, prísľub práce v obore, ktorý vyštudoval, čo vytvára vhodné podmienky na zabezpečovanie si prostriedkov na živobytie riadnou prácou. Poukazuje taktiež na ťažko onkologicky chorú matku odsúdeného, ktorá je odkázaná na pomoc druhých. zdôrazňuje, že išlo o prvé odsúdenie, ktoré odsúdený vykonával v ústave s minimálnym stupňom stráženia.

4. Odsúdený vo svojej sťažnosti poukazuje na skutočnosti, ktoré odôvodňujú, že po jeho prepustení bude viesť riadny život a viac sa nedostane do rozporu so zákonom - je prvý krát trestaný, má vlastné

ubytovanie, vysokoškolské vzdelanie, garantovanú prácu prekladateľa a v trestnom čine, ktorý urobil, v podstate nie je poškodeného. Zdôrazňuje, že keďže poukazoval na nedostatky a porušovania zákona v ústave na výkon trestu, bol manipulatívne trestaný takmer za všetko. Ďalej uvádza, že ústav na výkon trestu ho nezákonne poslal na ústavnú sexuologickú liečbu, ktorú súdom ani nemal nariadenú. Ústav zmanipuloval aj jeho hodnotenie, sociálna pracovníčka ani nevedela komu hodnotenie robí. Údaje o jeho súkromnom živote nekorešponujú s realitou. Ústav konštatuje, že pracovné výsledky odsúdeného sú výborné, ako aj voľnočasové aktivity (zúčastňoval sa turnajov, učil odsúdených anglický jazyk, čítať, písať), počas nezákonnej liečby viedol liečebnú telocvik. Poukazuje na jeho chorú matku, ktorá potrebuje opateru. Následne opakovane poukazuje na to, že ústav na výkon trestu porušuje právny poriadok Slovenskej republiky ako aj nariadenia Rady Európy a ide o skorumpovaný orgán.

5. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 psím. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

6. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

7. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

8. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku, nespĺňa materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie.

9. Prvostupňový súd v tejto súvislosti konštatuje, že v prípade prvej materiálnej podmienky - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností súd konštatuje, že táto nie je splnená v plnom rozsahu, pričom súd vychádzal z obsahu hodnotenia ÚVTOS, ktoré konštatovalo, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a nebolo odporúčané jeho podmiennečné prepustenie. Hodnotenie sa opieralo najmä o viaceré nedostatky v správaní a vystupovaní odsúdeného a to nielen v aktuálnom ústave, ale i v predchádzajúcich ústavoch, pričom išlo o porušovanie povinností odsúdeného, nedodržiavanie ústrojovej disciplíny, nezachovávanie zásad slušného správania a tiež fyzického konfliktu s iným odsúdeným. Taktiež jeho správanie počas výkonu sexuologickej liečby v ústave Košice - Šaca nebolo na požadovanej úrovni, bolo vyhodnotené ako rušivé s manipulatívnym prístupom k iným odsúdeným, kedy bola dňa 27.05.2019 sexuologická liečba ukončená s tým, že sa v nej bude pokračovať po prepustení z výkonu trestu. Odsúdený doposiaľ nebol disciplinárne odmenený a celkovo má vykázané štyri disciplinárne tresty, naposledy dňa 23.05.2019.

10. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, súd konštatuje, že hoci resocializačná prognóza odsúdeného nie je nepriaznivá, prihliadajúc na jeho minulosť, kedy doposiaľ nebol súdne trestaný, okrem jeho odsúdenia pre ktoré aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, má zabezpečené bývanie, ako i možnosť zamestnať sa, táto by inak svedčila v prospech splnenia tejto podmienky, avšak napriek tomu v nadväznosti na vyhodnotenie prvej materiálnej podmienky, ktorá svedčí o prístupe odsúdeného k uloženému trestu odňatia slobody ako i uloženému ochrannému liečeniu, nemožno považovať túto materiálnu podmienku za splnenú.

11. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

12. Na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu, súčasne splnil aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

13. Prvostupňový súd správne zistil, že odsúdený splnil len formálnu podmienku na podmiennečné prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie oboch materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie.

14. Vo vzťahu k posúdeniu splnenia materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, súd v tejto súvislosti skúma, či u odsúdeného došlo k polepšeniu, teda, či uňho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v

budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho musí zväžiť aj závažnosť a povahu trestných činov, ktorých sa vykonávaný trest týka, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti, ktoré je možné zistiť z hodnotenia odsúdeného ústavom, v ktorom vykonáva alebo vykonával trest odňatia slobody, väzbu, z jeho charakteristík, posudkov a podobne. Polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní.

15. Vo vzťahu k prvej materiálnej podmienke - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností, musí sťažnostný súd konštatovať, že jej nesplnenie bolo súdom prvého stupňa správne vyhodnotené.

16. Prvostupňový súd vyvodil záver o nesplnení prvej materiálnej podmienky zo záveru hodnotenia ÚVTOS, ktoré konštatovalo, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a nebolo odporučené jeho podmiennečné prepustenie. V rámci hodnotenia bolo správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody hodnotené ako negatívne.

17. Pri hodnotení splnenia prvej materiálnej podmienky je potrebné vychádzať z obsahu celého hodnotenia, ktoré reflektuje správanie odsúdeného v ÚVTOS a zhodnotiť, či uvedené správanie odsúdeného (plnenie povinností, pracovné návyky, získanie disciplinárnych odmien, uloženie disciplinárnych trestov a pod.) preukazuje polepšenie.

18. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že len dobré správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody samé osebe ešte nemusí byť prejavom, že sa odsúdený polepšil, pretože môže ísť len o prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, prípadne o účelové konanie motivované výlučne snahou byť podmiennečne prepustený, ktoré po odpadnutí motivácie dobrého správania nedáva záruku, že odsúdený povedie riadny život. K splneniu materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, teda dôjde až vtedy, keď odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody dobre správa, pretože si uvedomuje nesprávnosť svojho doterajšieho konania spočívajúceho v páchaní trestnej činnosti, je odhodlaný viacej takto nekonať, došlo uňho k zmene škodlivých návykov a nevhodných charakterových vlastností, ktoré viedli k páchaniu trestnej činnosti. Len pasívne prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody pre podmiennečné prepustenie z výkonu takéhoto trestu zjavne stačiť nebude. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pri posudzovaní splnenia materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je potrebné brať zreteľ na správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, na ním získané disciplinárne odmeny počas výkonu trestu odňatia slobody, na jeho doterajší život (pred výkonom trestu), vrátane predchádzajúcich odsúdení, na skutočnosť, či už v minulosti podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody bol, na jeho postoj k trestnej činnosti a na stupeň zmeny jeho negatívnych vlastností, ktoré ho k spáchaniu trestnej činnosti, ohľadom ktorej trest vykonáva, viedli.

19. Tu možno konštatovať, že správanie odsúdeného vo výkone trestu nebolo na požadovanej úrovni, dopustil sa mnohých vážnych disciplinárnych previnení, za ktoré mu boli uložené disciplinárne tresty. Opakovane nerešpektoval pokyny príslušníkov, neplnil riadne svoje povinnosti, porušoval ústrojovú disciplínu, opakovane nezachovával zásady slušného správania, nemal pri sebe preukaz odsúdeného, nadväzoval nepovolené kontakty, neoprávnene prevzal stravu a tiež sa dostal do konfliktu s iným odsúdeným. Disciplinárnu odmenu nezískal žiadnu.

20. Sťažnostný súd konštatuje, že plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na vyššie uvedené, u odsúdeného nedošlo ani len k plneniu základných povinností alebo dobrému správaniu vo výkone trestu odňatia slobody. Odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nebol schopný vytvoriť si lepšie podmienky tým, že by sa jeho správanie a vystupovanie dalo ohodnotiť disciplinárnou odmenou alebo prejaviť zvýšenú snahu po náprave zodpovedným dodržiavaním svojich povinností v rámci ustanoveného režimu ústavu na výkon trestu. U odsúdeného vzhľadom na jeho správanie a vystupovanie vo výkone trestu nemožno tvrdiť, že plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie alebo došlo k zmene škodlivých návykov a nevhodných charakterových vlastností, ktoré viedli k páchaniu trestnej činnosti. Z hodnotenia dospel sťažnostný súd k záveru, že doterajším správaním vo výkone trestu odňatia slobody odsúdený neplnil účel trestu, súd teda nezhliadal progres, polepšenie v správaní odsúdeného.

21. Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

22. Prvostupňový súd rovnako správne a v súlade so zákonom konštatoval nesplnenie druhej materiálnej podmienky. Aj napriek tomu, že odsúdený doposiaľ nebol súdne trestaný a je vo výkone trestu prvýkrát, všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú prijať záver o splnení druhej materiálnej podmienky. Popieranie spáchania trestnej činnosti odsúdeným, jeho prístup k uloženému trestu odňatia slobody a nariadenému liečeniu, svedčí o tom, že trest uložený odsúdenému doposiaľ neplní svoj účel a nedáva záruku, že sa v budúcnosti nedopustí ďalšej trestnej činnosti. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho výkonu trestu teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti.

23. K námietkam obhajoby, ako aj samotného odsúdeného o neobjektívnosti disciplinárnych trestov a zaujatosti pedagógov a príslušníkov ústavu na výkon trestu odňatia slobody, sťažnostný súd upozorňuje, že nie je príslušný preskúmať uložené disciplinárne tresty alebo konanie, ktoré týmto disciplinárnym trestom predchádzalo. V prípade, ak odsúdený nesúhlasí s uložením disciplinárneho trestu má možnosť voči tomuto rozhodnutiu podať oprávnený prostriedok alebo sa obrátiť na príslušný správny orgán.

24. Skutočnosti uvádzané obhajcom odsúdeného ako aj odsúdeným, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody má príslub práce, má zabezpečené vlastné bývanie a je vysokoškolsky vzdelaný, čo vytvára vhodné podmienky na zabezpečenie prostriedkov na živobytie riadnou prácou, sú v kontexte vyššie uvedeného nedostatočné na to, aby súd jeho žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel.

25. Obhajca odsúdeného v sťažnosti poukazuje na neobjektívne ukladanie disciplinárnych trestov a hodnotenia zo strany ústavu na výkon trestu a preto je názoru, že nemožno posudzovať splnenie prvej materiálnej podmienky výlučne iba podľa hodnotenia ústavu a opierať sa iba o vykázané tresty, ale prihliadať aj na to, čo na odôvodnenie svojej žiadosti o podmienené prepustenie uvádza samotný odsúdený. Predmetná námietka bola vznesená už v rámci konania pred prvostupňovým súdom, ktorý sa s ňou správne vysporiadal v odôvodnení napadnutého uznesenia, kde uviedol, že mu neprináleží preskúmať zákonnosť a dôvodnosť týchto trestov, nakoľko to nepatrí do jeho právomoci a pôsobnosti, pričom súd má tieto tresty preukázané ako právoplatne uložené, keďže odsúdený nijakým právne relevantným spôsobom doposiaľ nepreukázal opak. Vzhľadom na to, že odsúdený doposiaľ nepreukázal nezákonnosť alebo neodôvodnenosť uloženia týchto trestov, sťažnostný súd nemá pochybnosti o ich správnosti.

26. V tejto súvislosti zároveň sťažnostný súd konštatuje, že aj napriek pracovným a mimopracovným aktivitám odsúdeného (plnenie pracovných povinností, zúčastňovanie sa na turnajov, učenie odsúdených anglický jazyk, čítanie a písanie) nebolo možné urobiť záver o splnení prvej materiálnej podmienky, vzhľadom na pretrvávajúce problémové správanie odsúdeného a nerešpektovanie pravidiel ústavu. Negatívne správanie a vystupovanie odsúdeného výrazne prevyšuje pozitíva v správaní odsúdeného v rámci doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody.

27. K námietkam o porušovaní právnych predpisov zo strany ústavu na výkon trestu odňatia slobody sťažnostný súd uvádza, že nemá právomoc ich v rámci tohto konania preskúmať a preto v prípade, ak je odsúdený názoru, že postupom ústavu na výkon trestu odňatia slobody dochádza k porušovaniu právnych predpisov, má možnosť obrátiť sa na príslušný úrad o prešetrenie postupu ústavu.

28. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

29. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.